

№ 2.

Kalendarzyk tygodniowy:

Pon. św. Tytusa B.
Wt. św. Telesfora P. M.
Śr. **Trzech Króli.**
Czw. św. Lucyana M.
Piąt. św. Seweryna Op.
Sob. św. Marcyanny P. M.
Niedz. św. Agatona P.

Wschód słońca: godz. 8 m. 18
Zachód słońca: godz. 3 m. 57
Długość dnia: godz. 7 m. 49

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:
Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie " 3 " —
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięczn. " " 50

Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.
Z przesyłką pocztową:
Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie " 3 " 70
ZAGRANICĄ:
Miesięczn. " 1 " 10

Redakcyja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWOJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Poniedziałek, dnia 4 stycznia 1909 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23, w Pabianicach u p. Teodora Minko;
w Zgierzu, w aptoce p. Patkaj; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEŃ: „Nadesłane“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1/2 kop.) Najmniejsze ogłoszenia 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz politykowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Podziękowanie.

Po dokonaniu niezwykle trudnej a szczęśliwie dokonanej operacji na osobie matki i krewnej naszej, Anieli Przybyłowej, uważamy za swój obowiązek złożyć najserdeczniejsze podziękowanie panu doktorowi Ksaweremu Jasnińskiemu, jak również i pp. lekarzom asystentom.

Rodzina.

NA DOCHÓD

T-wa wpisów szkolnych

KRAKOWSKA
CHOINKA

5-go stycznia 1909 r.

W GRAND HOTELU.

Zabawa dla dzieci od 4 do 8-ej wieczorem.
Zabawa taneczna dla młodzieży od 8—12 wieczor.
Bilety do nabycia w cukierni Roszkowskiego.

Zapisy na

18—2

Lekeye Tańca

przyjmuje codziennie

Witold Lipiński

Członek Francuskiej Akademii
Profesorów Tańca w Paryżu.

CEGIELNIANA 56.

Duma państwowa.

Posiedzenie 37-me.

Petersburg, 2 stycznia.

Posiedzeniu przewodniczy Chomiakow.

Od komisji redakcyjnej przyjęto szereg projektów, uprzednio uchwalonych przez Dumę.

Milukow zabiera głos w sprawie porządku dziennego i w imieniu frakcyi wolności ludu proponuje następującą formułę przejścia do porządku dziennego: Wyrażając oburzenie z powodu wzrastającej liczby wyroków śmierci i (hałas na prawicy i okrzyki: dosyci)

dosyci), dosięgających w ostatnich dniach... (głosy: Precz! Hałas) bezprzykładnych rozmiarów, przynębiających poczucie moralne kraju, (Hałas. Prezes dzwoni) poniżających honor i godność Rosyi, jako państwa cywilizowanego, Duma przechodzi do porządku dziennego (hałas, głosy: Dosyci! Precz!). Teraz formułę tę proszę ewiartować (oklaski na lewicy i brawo na prawicy).

Przerwa.

Prezes: Czy chcecie panowie przyjąć formułę, zaproponowaną przez posła Milukowa? Dają ją pod głosowanie.

Przy głosowaniu znaczną większością formułę, odrzucono (oklaski i okrzyki na lewicy: Mordercy!).

Zamysłowski: Tu krzyczą: mordercy! Jak śmieją to czynić. Precz stąd z nimi!

Prezes: Proszę bardzo nie hałasować.

Milukow: Ze względu, iż większość Dumy nie podziela uczucia oburzenia, które ogarnęło frakcyę wolności ludu, oświadczam w imieniu tej frakcyi, iż opuszcza ona salę posiedzeń, gdyż dłużej nie może... (straszliwy hałas zagłusza dalsze słowa).

Puriszkiewicz z miejsca: Szczęśliwej drogi. (Głosy na prawicy: „Precz! nikczemniku“, hałas. Prezes dzwoni).

Gegeczkowi oświadczają: Socjali demokraci przyłączają się do oświadczenia Milukowa (zwraca się do centrum: Cieszymy się, żeście bez maski, że udało się zerwać z was maską (hałas na prawicy).

Bulat: Grupa pracy całkowicie powstając przeciw egzekucjom, przeciw karze śmierci, przyłącza się do oświadczenia frakcyi wolności ludu, jak również wnosi protest oburzenia przeciw osobom, sprzyjającym mordercom i dziś opuszcza salę.

Prezes: Proszę posła Bulata, ażeby cofnął swoje słowa. Kwestya sprzyjania mordercom nie była tu poruszana.

Głosowanie.

Gueczkow: Ja i moi przyjaciele głosowaliśmy przeciw formule, zaproponowanej przez kadetów, gdyż upatrywaliśmy w tem dobrze znany manewr wyrażenia sympatyi dla tych aktów terrorystycznych (oklaski na prawicy i w centrum, ogólne okrzyki: brawo), które w danym przypadku znalazły snrową karę prawną (oklaski centrum i prawicy). Nie sądzimy, aby potem, gdy upłynęło tyle lat od czasu spełnienia tych występów, które są obecnie karane, a być nawet może, że i we właściwym dopiero teraz czasie, ażeby łaska wyrzekła swoje słowo, lecz jesteśmy głęboko przekonani, iż w tych przypadkach, gdy znajdują się okoliczności łagodzące, łaska ulży doli skazańców (oklaski na prawicy i centrum).

Szulgin II wyraża głębokie oburzenie z powodu tego, co się tu stało. Ci, którzy starają się zawsze przekonać nas, że nie stoimy na gruncie prawa, którzy zawsze zarzucają władzy, iż uzurpuje sobie sędze prawa, obecnie sami dają przy-

kład tego, parafrazując znane wyrażenia, aby władza sądowa uległa władzy prawodawczej. To ostatnie nam dziś zaproponowano w formule przejścia do porządku dziennego. Jest to niesłuszne z punktu widzenia legalności, i sprawa ta do kompetencji Dumy wcale nie należy, ani pod postacią formuły, ani żadnej innej. Nie ma to także racyi względem osób, o których usłowano tu mówić, gdyż, jeżeliby nawet dojrzał akt łaski, o której tu mówił Gueczkow, każde wystąpienie w tej kwestyi z naszej strony mogłoby sprawie zaszkodzić. Mogę tylko zakończyć adres frakcyi wolności ludu słowami bajkopisarza Kryłowa: Usłużny kadet gorszy jest od wroga. (Śmiech i oklaski w centrum i na prawicy).

Sokolow II. Postanowcy, czekaliśmy, głosowali wraz z kadetami, lecz nie należy znowu wnosić, iż pragnę zachęcać do aktów terrorystycznych.

Gueczkow ze swojego miejsca: To dotyczy tylko frakcyi wolności ludu.

Sokolow II. Wyjątków nie było. (Głosy na prawicy: my was nie odróżniamy). W każdym razie nie zasłaniał się tą formułą, ażeby wychwalać akty terrorystyczne lecz mniemamy, iż kara śmierci może być stosowana tylko w wyjątkowych wypadkach i nie tak szczerze, jak obecnie.

Duma wysłuchała pozostałych referatów komisji redakcyjnej, lecz poruszenie w sali nie ustaje ani na chwilę.

Czytanie referatów ukończono.

Prezes odczytuje Najwyższy ukaz, który brzmi:

„Na zasadzie 99-go artykułu praw państwowych zasadniczych rozkazujemy zajęciu Dumy przerwać w dniu 20-ym grudnia, oznaczając termin wznowienia ich na dzień 20-ty stycznia 1909 roku“.

O godz. 11 m. 40 przed południem posiedzenie zamknięte.

Rada Państwa.

Petersburg, 2 stycznia.

Na wniosek prezesa Akimowa Rada państwa uchwaliła, aby prezesowi senatu włoskiego wyrazić współczucie z powodu katastrofy w Mesynie i Reggio.

Jednomyślnie, bez rozpraw, na wniosek komisji finansowej, przyjęto projekty prawa: 1) o powiększeniu etatów niektórych instytucyj sądowych, 2) o przyznaniu osobnych przywilejów emerytalnych urzędnikom zarządu więziennego, którzy ucierpieli przy pełnieniu obowiązków służbowych, oraz ich rodzinom, 3) budżety Rady państwa, kancelaryi i drukarni na r. 1909.

Dosć długie rozprawy wywołał referowany przez Krasowskiego wniosek 32 członków w spr-

wie odnawiania składu członków Rady państwa z wyborów.

Autorem wniosku twierdzą, że wystąpienie z Rady na wiosnę r. 1909, z powodu upływu pełnomocnictw 70 członków z ogólnej liczby 98 członków z wyborów, niepomysłnie odbija się na prawidłowym biegu prac Rady, a zwłaszcza jej komisji. Aby tego uniknąć, grupa członków proponuje opracowanie projektu prawa, na którego mocy pełnomocnictwa członków Rady z wyborów byłyby przedłużone do czasu wybrania nowych członków. Wniosek żąda, aby wybory były dokonane podczas feryj letnich.

Durnowo dowodził, że taki krok prawodawczy nie jest niezbędnie potrzebny, że nie przystoi Radzie występować z inicjatywą w tej sprawie.

W rozprawach brali udział: Timirazjew, Szeman, wiceminister spraw wewnętrznych Kryzanowski, który oświadczył, że rząd całkowicie popiera pogląd, że należy niezwłocznie zmienić prawo o wyborach członków Rady państwa i aby sprawy nie przewlekać, prosił, aby Rada projekt, opracowany przez grupę członków, odesłała do komisji wniosków prawodawczych.

Wniosek, aby projekt odesłać do tej komisji, przyjęto.

Następne posiedzenie w dniu 5-ym b. m. Na porządku dziennym, pomiędzy innymi, przyjęte przez Dumę państwową projekty prawa o podwyższeniu plac oficerów i urzędników pocztowo-telegraficznych.

Cenzura ogłoszeń o środkach lekarskich.

Ogłoszone przepisy o cenzurowaniu ogłoszeń i reklam przez urzędy lekarskie.

Przepisy te podajemy poniżej w przekładzie.

§ I. Miejscowe urzędy lekarskie mają obowiązek cenzurowania wszelkiego rodzaju ogłoszeń i reklam, treść których dotyczy:

- 1) sprzedaży środków lekarskich, przyrządów, oraz objaśnienia, dotyczące stosowania tychże.
- 2) Hygienicznych, kosmetycznych i t. p. środków.
- 3) Praktyki, w jakiejby bądź gałęzi medycyny, przez jej przedstawicieli i przedstawicielki, jako to: lekarzy, lekarzy dentystów, dentystów, felczerów, akuserek, a także masażystów, szczepiących ospę i t. p.
- 4) Zajęć farmaceutów, również osób i firm, trudniących się wyrobem lub sprzedażą aptekarskich materiałów.

5) Zakładów kuracyjnych, oraz wód leczniczych i stołowych.

§ II. Wymienione w § I ogłoszenia i reklamy winny być składane w miejscowym urzędzie lekarskim (oddział lekarski) bezpośrednio przez osobę życzącą sobie wydrukować ogłoszenie lub reklamę, przez redakcję czasopisma lub też przez miejscowe organy policyi, obowiązkiem której jest, na zasadzie art. 41 ust. o Cenz. i Druku, ogólny dozór cenzuralny nad treścią przeznaczonych do druku ogłoszeń.

Uwaga 1. Dozwolone do druku przez urzędy lekarskie ogłoszenia mogą być drukowane w czasopiśmie jedynie tylko w dotyczących danego urzędu lekarskiego guberniach. Ogłoszenia w tej redakcji, w jakiej podawane były w „Praw. Wiest.”, „Więstniku Obszczestwiennej Gigieny”, „Sudiebnoj i Prakticzeskoj Mediciny” bez zmian w redakcji danego ogłoszenia mogą być drukowane bez żadnych przeszkód ze strony miejscowych urzędów lekarskich.

Uwaga 2. Cenniki, ocenzone przez urzędy lekarskie, mogą być używane wszędzie.

§ III. Miejscowe urzędy lekarskie przy cenzurowaniu ogłoszeń do druku winny kierować się następującymi uwagami:

a) Ogłoszenia co do wyglądu zewnętrznego, formy i sposobu wykonania (cenniki oddzielne arkusze, plakaty i t. p. drukowane lub też innego rodzaju oraz wykonane pod postacią pieczęci itp.), nie podlegają żadnym ograniczeniom, pod warunkiem atoli, aby tekst i uzupełniające go rysunki zatwierdzone były do druku przez miejscowy urząd lekarski.

b) Nie wolno drukować w ogłoszeniach specjalnych wzmianek o pozwoleniu na sprzedaż oraz o uznaniu dobroci danego środka lekarskiego lub kosmetycznego przez radę lekarską lub urząd lekarski.

c) Nie wolno drukować ogłoszeń o środkach, przyborach lub sposobach zapobiegających poczęciu, zniszczenia brzemienności, oraz o środkach, mających wpływ na stosunki płciowe.

d) Ogłoszeń których treść nie odpowiada rzeczywistości, a przez kłamliwe pochwały i reklamowanie danego środka wprowadza się w błąd kupujących, drukować absolutnie nie wolno.

Uwaga. Środki dozwolone do sprzedaży na zasadzie art. 21 Ust. Lek. Zb. Pr. T. XIII wyd. 1905 r., to jest takie, które nie należą do kategorii lekarskich. W ogłoszeniach o tychże nie wolno używać nazw lub terminów oznaczających chorobę, przeciw której pomocnym jest dany środek (naprzykład egzema, romatyzm itp.), jak również nie wolno dawać wskazówek co do

przymiotów i stosowania danego środka.

e) Ogłoszenia, dotyczące praktyki w jakimkolwiek kierunku lekarskim przez osoby, mające do tego prawo, (art. 220 ust. Lek. wyd. 1905 r.), jak również dotyczące innych zajęć, podlegających zwierzchności urzędów lekarskich (praktyka felczerska, akuszeryjna, masowanie gimnastyka lecznicza, szczepienie ospy i t. p.) nie mogą służyć jako reklamy wychwalające ich działalność w jakiejkolwiek formie.

Katastrofa we Włoszech.

— Dowiedziawszy się o rozmiarach katastrofy, włoski minister wojny zawołał: Katastrofa ta kosztuje nas więcej ludzi niż jakakolwiek walk naszych o niepodległość. I sytuacja jest gorsza niż podczas wojny, gdy bowiem w czasach obecnych armie zaopatrzone są obficie na wypadek wojny w lekarzy, szpitale i środki opatrunkowe — ciężko ranni i umierający w Mesynie, Reggio, Palmi i innych miejscowościach dotkniętych trzęsieniem ziemi, leżeli pozbawieni wody, żywności i opatrunku w przeciągu 48 godzin.

— Depesza dyrektora obserwatorium w Katanii. prof. Ricca, donosi, że doki w Mesynie zapadły się tak, iż nie przewyższają powierzchni morza. Fala morska wywołana przez trzęsienie ziemi, dotarła do Syrakuz i Termini Imerese. Obserwatorium w Katanii zanotowało po pierwszych, głównych wstrząszeniach, jeszcze 42 uderzenia podziemne.

Dyrektor potwierdza dalej wieść straszną, że liczba ofiar katastrofy wynosi dwieście tysięcy.

— Depesze nadchodzące z Mesyny, zawierają coraz straszliwsze szczegóły katastrofy. Nocą zwaliska miasta pogrążone są w głębokiej ciemności skutkiem zupełnego zniszczenia urządzeń gazowych i elektrycznych. Od czasu do czasu tylko białe promienie światła reflektorów okrętów wojennych przesuwają się, jak widma, po olbrzymim cmentarzystku, nad którym unosi się nieznosna woń ciała, ulegających rozkładowi.

Brak też najzupełniej wody do picia z powodu zniknięcia źródeł i zniszczenia wodociągów. Ranni cierpią męki okropne.

Szeregi bez końca żołnierzy włoskich i marynarzy okrętów zagranicznych znoszą na tragach tysiące nieszczęśliwych, dobytých z pod gruzów miasta, do ambulansów tymczasowych

4)

Andrzej de Clare.

NOWY NAPOLEON.

(Ciąg dalszy — patrz nr. 286.)

— Wyborna myśl.

— Nie wiem, jaki kolega ma plan wojny?

— Plan mój wojny z Austrią przygotowałem nie z temi zamiarami, o jakich mi kolega mówił. Wobec tego, musi on uleść zmianie. Nie możemy i nie potrzebujemy całą siłą wkroczyć na terytorium niemieckie; główny marsz nasz wypadnie na Peszt, aby odciąć Węgry od Austrii. Do Austrii wejdą wojska okupacyjne, z Węgrami trzeba będzie staczać potyczki.

— Wybornie. Po paru takich silnych starciach zaproponujemy węgrom pokój. Uznamy ich za samodzielne królestwo, a może nawet dołączymy dla ich wzmocnienia Galicyę wschodnią. Kiedyś któryś z królów węgierskich podbił tę krainę. Jakiś czas należała ona do Węgier. Opierając się na tych zasadach, będzie można zrobić dla nich to dobrodziejstwo. Uwikła to Węgry w długi zatarg z Rosją. Nowy ten kawał ziemi odegra rolę raka, który stoczy to przekleństwo państwo.

— Ale piękne i urodzajne.

— Wiem o tem i utrzymuję, że to będzie następny łyk dla Wielkich Niemiec. Wtedy oddamy wschodnią Galicyę ze Lwowem, jako kraj ruski, Rosji, sami zaś zabierzemy Węgry. Ale to dalsze plany.

— Cudownie, cudownie. Co za pomysł znakomity!

— Nieprawdaż?

— Tak, tak, genialny jesteś, kolego. Węgry ucieszą się niezmiernie, że zostaną królestwem samodzielnym, osłabią zatem tę garść Niemców, którzy się z nami połączyć nie zechcą. Okupacja pójdzie szybko. Więcej wpływowych możemy osadzić w twierdzy, albo wywieźć do kolonii..

— A cześci?

— Może i z Czechów wypadnie zrobić królestwo. Weźmiemy za to Morawię. Czechy więc będą oazą w naszym państwie. Z taką perłą w żołądku można żyć..

Z zachodniej Galicyi zrobimy państwo żydowskie pod protektoratem Rosji.

Poczęli się śmiać serdecznie. Minister spraw zagranicznych zadzwonił.

Do sali wszedł woźny, stary wiarus, z pierśią obwieszoną medalami.

— Podaj nam czarnej kawy.

— Czy wasza ekscelencja każe dać likiery krajowe?

— Wiesz przecież, że jestem ministrem spraw zagranicznych.

— Jakie sprawy mamy wasza ekscelencjo na porządku dziennym?

— Francuskie.

— Rozumiem. Chartreux, Benedictine.

— Cóż tu tak klekocze nieustannie?

— Wentylator, wasza ekscelencjo — rzekł służący.

— Zamknij go.

— Według rozkazu waszej ekscelencji. Lepiej jednak, żeby trochę poklekotał, gdyż wczoraj siedział pan długo w nocy i palił mocne cygara. Wietrzyłem pokój przez całą noc, rano ogrzewałem go, a jednak ten zapach nikotyny czuć się daje. Obawiam się, żeby głowa nie ozięła waszej ekscelencji.

— To zostaw go już otwartym.

Woźny wyszedł.

— Uczciwy sługus — rzekł minister wojny.

— Tak, mamy go już od lat z górą 30.

— Dłużej, niż kolega ministrem.

— Dostałem go w spadku. Wracając jednak do naszej rozmowy, muszę zaznaczyć, że życzeniem monarchy jest mieć państwo na razie od Bałtyku po Adryatyk. Rząd jednak, snując swoje plany, musi sięgać daleko szerzej. Postanowiliśmy zająć półwysep Arabski, to jest terytorium, na którym dawniej istniało najbardziej cywilizowane prastare państwo asyryjskie i tym sposobem sięgnąć do oceanu Indyjskiego.

— Aha! Więc to dlatego w naszym teatrze wystawiono „Sardanapala“..

— Teraz plany te może trochę ulegną zmianie. Wpłynęło na to nieustanne mieszanie się do spraw naszych wujka. Dotąd na razie nie mieliśmy zamiaru z nim się waśnić, ale kiedy on taki nieuprzejmy, to i my musimy mu się odwzajemnić w podobny sposób. Być może, że zawadzimy o Egipt.

— Jak to? Więc już nasz teatr szykuje się do wystawienia nowego baletu: „Faraon“?

Woźny wniósł kawę i ustawiwszy ją u małych stolikach przed ministrami, szybko odszedł.

— Popatrz kolego: w tych dwóch kałach żelaznych mam 25 tomów zapisanych. Obrobiłem w nich szczegółowo projekt Wielkich Niemiec. Będziemy niedługo grali pierwsze skrzypce w tercecie wszechświatowym, Chartres, czy.....?

— Pipermenthe z kogutem!

— Nie lubię tego likieru. Przypomina mi Anglię i nieustanne z nią kłopoty.

— Epidemia panuje..

Przedziałnia wełny 6 asortymentów poszukuje doświadczonego i energicznego

Krempel-Majstra.

Oferty oddawać proszę pod lit. „O. O. 100” do „Rozwoju”. 9-3-1

Firma „Denatural”

(dawniej St. Poradowski i S-ka) Łódź, Krótka № 9, niniejszem zawiadamia i prosi o zgłaszanie się po odbiór podpisanych deklaracji i książeczek na prawo kupna spirytusu denaturowanego w godz. od 10-ej do 1-ej po południu w przeciągu 7 dni od dnia 5 stycznia. Nieodbrana — będą zniszczone lub zwrócone Akcyzie. Wejście z podwórza. 15-3-1

Maskowe kostiumy i domina wielki wybór, tanio do wynajęcia Piotrkowska 119 m. 10

Marta Milbitz Kaller Na zamówienie wykonywa się nowe kostiumy. 22 3-1

Jadąc dorożką z dworca kolei Fabr.-Łódzkiej na ul. Andrzeja zgubiono palto, łaskę i parasol w futerał. Łaskawy znalazca zechce odnieść za dobrą nagrodą na ul. Andrzeja № 26 m. 3. 17-3-1

Trzy rezerwuary do sprzedania żelazne, solidnej roboty, 350 wia der pojemności, zupełnie nowe, odpowiednie do wody, po spirytusie. Krótka № 9, skład spirytusu, wejście z podwórza 14 3 1

Kupię narzędzia studniarskie

używane, jako to: rury świdrowe, szlangi, oraz wszelkie przyrządy studniarskie. Oferty pod lit. W. B w „Rozwoju”. 7-3-1

Pracownik biurowy

chrześcijański, władający polskim, rosyjskim i niemieckim, do łatwiejszych robót biurowych poszukiwany. Oferty w 3 językach z podaniem żądanego wynagrodzenia do biura Ungra w Warszawie, Wierzbowa 8, pod „Fabryka na prowincyi”. 2-3-1

Ważne dla Pań.

Przyjrzka damska „EUGENIA” Kartowska, Zachodnia 28, poleca Sz. Paniom w Łodzi i okolicach postępowe i podkładki, warkocze i leki dla upiększenia fryzury. Fryzjona, czeszo podług najnowszej mody. Wynoszą upiększenia najnowszych fryzur w pięciu lekcyjach. Abonament na miesiąc i w domach. Podczas zamknięcia zakładu przyjmują w mieszkaniu prywatnym ZACHODNIA 28 m. 2. 2804-5

Pragnącym przygotować się do gimnazjum

Rub do szkół średnich udzieli się wskazówek w Administr. „Rozwoju” 172-6-5

NAUCZYCIEL

udziela lekcji oraz przyspasabia na świadectwa. Widzewska 73, m. 13. 2385-3-3

200—300 rubli

miesięcznie może zarobić zdolny agent ubezpieczeń na życie. Oferty z podaniem poważnych warunków pod „S. N. 102” w adm. 2598-3-3

Rada Opiekuńcza Wieczornych Kursów handlowych

przy Stow. Wzajem. Pomocy Pracowników Handl. m. Łodzi

niniejszem zawiadamia o wznowieniu z dn. 14 b. m. czasowo przerwanych wykładów na kursach wieczornych.

Program nauk obejmuje (na razie): 1) język polski, 2) rosyjski, 3) niemiecki, 4) francuski, 5) angielski, 6) arytmetykę, 7) arytmetykę handlową, 8) buchalteryę, 9) korespondencyę i 10) pisanie na maszynie.

Przyjmowani są słuchacze bez różnicy płci. Wpis wynosi półrocznie od przedmiotu: 8 rb. dla członków Stowarzyszenia, 10 rb. dla nieczłonków. Dla osób, uczęszczających jednocześnie na wykład kilku przedmiotów, przewidziane są ulgi w opłacie.

Zapisy przyjmuje i bliższych informacji udziela codziennie od godz. 7-ej do 10-ej wieczorem Kancelarya Szkoły Handlowej przy Stowarzyszeniu, ul. Długa № 45. 21-2-1

CYRK A. D. DEVIGNÉ

w gmachu „APOLLO” We wtorek 5 stycznia 1909 r. dane będzie Wielkie Halla Przedstawienie.

Na Benefis dyrektorowej cyrku p. Adelajdy Devigné przedstawienie składać się będzie z nadzwyczaj bogatego programu cyrkowego repertuaru. Wspaniała jazda wierzchem na pełnym trawi angielskim rumaku — wykona Pani DEVIGNÉ. SE-FIL-DE-FER nienaśladowana ekwilibrystka na drucie wykona benefisantka. PROMETHEJ znakomita tresura — wykona Pani ADELAJDA DEVIGNE — i wiele innych atrakcyj. Początek o godzinie 8 1/2, wieczorem. 2605

Posiedzenie Pp. Członków Rzeźniczych

odbyć się mające w dniu 3 stycznia, zostało odłożone do dnia 10 stycznia 1909 r. Zawiadamia się wszystkich pp. Członków, mających wziąć współudział w uroczystości jubileuszowej, iż ostateczny termin zapisywania się, fotografowania i składania składek członkowskich upływa z dniem 18 stycznia 1909 r. Zarząd.

Zawiadomienie. Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Klientelę, iż po dłuższych studiach w Paryżu i Londynie otrzymałem najwyższe dyplomy Akademii I. P. Thortonsa w Londynie i F. Russla w Paryżu i dłuższy czas pracowałem w domach takich, jak BERNARD CRED, WORTH, BRÉDOLLE w Paryżu i ERL w Londynie z dnem 24 lipca r. b. otworzyłem

Najmodniejszy Artystyczny Zakład krawiecki
DAMSKI i MĘSKI
przy ul. Piotrkowskiej № 73 II p. m. 4.
Polecając się łaskawym względem, pozostaje z poważaniem **A. ANT CZAKOWSKI.** 526

Wydział Rekomendacji Pracy

przy Stow. Wzajem. Pom. Pracowników Przem.-Handlowych gub. Piotrkowskiej 2602-d-1

poleca na posady po dokładnem sprawdzeniu kwalifikacji: buchalterów, korespondentów, kasyerów, ekspedyentów, magazynierów, woźażerów, buchalterki, korespondentki etc. etc. Zgłoszenia Pp. Pracodawców przyjmuje i bezpłatnie załatwia Wydział Pracy przy Stowarzyszeniu codziennie od g. 7—9 wiecz. Piotrkowska 120.

Pasta „CAMELIA”

usuwa Pieg, Pryszcz, Wądry, Opaleniznę. Składy: Warszawa: L. Spiess i Syn i H. Welt. Łódź: L. Spiess i Syn i A. Lipiński. Ządać wszędzie. 764-r34

Drobne ogłoszenia.

A. A. Kantor „Pomoc”, Przejazd № 14, poleca wielki wybór służby i oficyalistów z chlubnymi świadectwami. 5353-6-6

Człowiek młody z elementarnym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Łaska we oferty proszę złożyć w Adm. „Rozwoju” pod „Wdzięczny”. 5994-3-2

Do wynajęcia od Nowego Roku 1909 dwa pokoje odpowiednie na kanter lub biuro w centrum miasta. Adres w Administracji „Rozwoju”. 5963-3sp3

Doswiadczony korepetytor przyspasabia do wszystkich klas gimnazjum, oraz na świadectwa. Wiadomość Dzieńna 40, m. 1 od g. 7-8. 1455

Dziewczynka lat 10, nazywa się Józefa Stępnik, w sukience czerwonej, zaginęła. Ktoby wiedział o niej, zechce zawiadomić Malanowicza na ulicy Wólczańskiej № 15 m. 32. 25-1

Gospodyni poszukuje miejsca w mieście lub na wsi, zna się dobrze na kuchni, szyciu, gospodarstwie wiejskiem i miejskiem, na żądanie złoży świadectwa. Wiadomość w Administr. „Rozwoju”. 5995-3-2

Kupię tokarnię używaną od 2 do 2 1/2 metr. Wiadomość ulica Anny № 22 w ślusarni. 11-3-1

Mieczarnia do sprzedania zaraz z dwoma bilardami. Przejazd № 66 20-2-1

Nauczycielka do wspólnego pokójki poszukuje młodej panienki polki lub niemki. Oferty w adm. „Rozwoju” pod lit. E. H. 5989-4-2

Piwiarnia do sprzedania zaraz z powodu zmiany interesu. Wiadomość w browarze Anstadta, ul. Średnia. 5942 6 5

Przyjmę kilku mężczyzn na mieszkanie z całodziennem utrzymaniem oraz wydaję śniadania i obiady za przystępną cenę. Ulica Wólczańska № 118 mieszkanie 22. 5988-3-3

Potrzebny silny chtiopiac do wózka na miasto. Głiński. Główna 33. 15-1

Pokój z kuchnią lub dwa pokoje z kuchnią, od stycznia do wynajęcia. Luiza 27. 5940-3-3

Panienska z dobrej rodziny, umiejąca szyc, poszukuje miejsca do dzieł. Piotrkowska 22 w sklepie, Grupke. 6001-3-2

Potrzebne zdolne panienki do bluzek. Zawadzka 26. 9-2-2

Poszukuje się w śródmieściu pokoju umeblowanego na parterze lub na pierwszym piętrze dla pojedynczej osoby, przy rodzinie z usługą. Oferty proszę składać pod literami H. M. 20 w admn. „Rozwoju”. 8-2-2

Pokój frontowy przy rodzinie dla kawalera do wynajęcia zaraz. Mińska № 45 m. 5. 5981-3-3

Pokój do wynajęcia, może być z całodziennem utrzymaniem i kostym maskaradowy ładny i niedrogi. Wiadomość: Skwerowa № 15, w stołowni. 3-3-2

Potrzeba zaraz 2 dobrych tkaczy do wstążek półjedwabnych na wyjazd. Oferty w adm. „Rozwoju” pod M. M. 6006-4-2

Przybłąkał się pies duży, maści brązowej i białe kropki. Odebrać go można na ul. Wązkowej № 18 m. 3, na Dąbrówce. 16-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania z powodu zmiany interesu. Smugowa № 10. 10-3-1

Sklep kolonialno-spożywczy i rzeźniczy do sprzedania zaraz z powodu zmiany interesu. Wiadomość w adm. „Rozwoju”. 9856-3-3

Tania sprzedaż wyborowego wiejskiego masła. Konstantynowska 46, stróż wskazuje. 5999-3-2

Zaginiony pies 31 grudnia, duży, siwy, kędzierzawy. Odprowadzić go za wynagrodzeniem na Widzewska 44 I piętro m. 11. 17-1

Zaginiony kwit od paszportu na imię Andrzeja Kostrzeckiego, wydany z fabryki Johna. 14-3-1

Zaginiony kwit od książeczki legitymacyjnej na imię Franciszka Spikowskiego, wydany z fabryki Tiszera. 12-3-1

Zaginiony № 283 dorożkarski Marysińska № 24. 13-2-1

Zaginiony kwit od paszportu na imię Władysława Rzeźniczaka wydany z fabryki Karola Bennicha. 18-3-1

Zaginiony pies foksteryer. Za odprawienie takowego na Piotrkowska 79 do kwiatarni — sowite wynagrodzenie 26-3-1

Zaginęła książeczka legitymacyjna, wydana z magistratu Łódzkiego na imię Maryanny Majowskiej. 19-3-1

Zaginiony kwit od paszportu na imię Antoniego Maciaszczyka, wydany z fabryki Heinza i Kunizera w Widsawia. 23-1

Zaginęła karta od paszportu na imię Jana Dąbrowskiego, wydana z fabryki Leonhardta. 22-1

Zaginiony paszport na imię Maryanny Banaszczyk, wydany z gminy Skotniki. 24-3-1

Zaginiony pies padel czysto biały z chrozą na szyi i złotym kołnierzem. Uprasza się o odprawienie go na ul. Piotrkowska № 273 m. 4. Nieprawy właściciel będzie pociągnięty do odpowiedzialności sądowej. 21-1

Zaginiony kwit od paszportu na imię Maryanny Kosińskiej, wydany z fabr. Gampego. 5993-3-2

Zaginęła karta od paszportu na imię Katarzyny Łuczak, wydana z fabryki Markusa Kohna. 7-3-2

Zaginiony kwit od paszportu na imię Stanisława Dolewy, wydany z fabr. Bennicha. 5997-3-2

Zaraz do wynajęcia pokój umeblowany dla jednej lub dwóch pań, przy wdowie. Przejazd 32 m. 3. 6-3-2

Zaginiony kwit od paszportu na imię Michała Stryjaka, wydany z fabryki Szwaigerta w Konstantynowie. 6000-3-2

Zaginęła karta od paszportu na imię Apolliniego Szefera, wydana z Elektrowni Łódzkiej. 2-3-2

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Artura Meistra na imię Antoniego Gawdy. 5998-3-2

Zaginiony paszport na imię Józefa Anasiak, wydany z gminy Topola. 6002-2-2

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Zoltera, na imię Antoniny Kumke 5983-3-2

Zaginęła książeczka legitymacyjna na imię Walentyny Macksy, wydana z magistratu Łódzkiego. 5981-3-3

Zaginęła kobieta, 49 lat, obłąkana, w drugie święto Bożego Narodzenia, w czerwonym walcu, w butach i w słwym kaftanie. Ktoby wiedział gdzie się takowa znajduje, niechaj odprowadzi za wynagrodzeniem na ulicę Wąską № 5, w Dąbrówce, do Łuszczaka. 5984-3-3

Zaginiony kwit od paszportu na imię Józefa Tomakowskiego, wydany z fabr. H. Wiślickiego. 5992-1

Zaginiony mężczyzna 26 latni, na imię ma Oszelaw. Wyszedł 26 grudnia o godz. 7 rano. Kto natrafi na ślad takowego, raczy odprowadzić na Nowy Rynek 11. 5-1

Zaginiony paszport na imię Bolesławy Jarkiewicz, wydany z gminy Leśnierz. 5970-3-3

Zaginęło załozenie kolejowe nrachc № 139233, na Rb. 24 3 paczki ram, sygn. K. M. № 178/80 do Kłec, d. 15/XII r. b. Kawacki i Mikucki. 5978-3-3

4 pokoje, korytarz, kuchnia, wykładane gody, balkon, I piętro, front, wyjeżdżając odnajmę zaraz. Nowo-Cegielniana 27, stróż. 5955-3-2

20,000 rubli potrzebne po towarzystwie. Oferty proszę składać w Adm. „Rozwoju” pod „Hypoteka”. 17-2

Główny skład na Rosyę „F. Ad. RICHTER i Co“ w St. Petersburgu
Lab. chem. farm. Mikołajewska 16,
wytyła bezpłatnie na każde żądanie broszury o leczeniu
wzrostem i środkami botwicznymi, oraz poleca
Kotolczyny PAIN-EXPELER niezawodny środek prze-
ciwko PRZEZIĘBIENIU,
REUMATYZMOWI, INFLUENZIE i t. p. Unikać ni udolnych
falsyfikatów! Reprezentanci: pp. Królikowski i Bartoszewski.
Główny skład na Łódź
ul. Piotrkowska № 130 w aptece W. Danieleckiego. 2160

Ogłoszenie.

Zarząd Dr. Żel. Fabr.-Łódzkiej ogłasza, że
niżej wymieniony bagaż, oraz przedmioty zapomniane lub
zagubione w obrębie drogi, nieodebrane do dnia 1 grudnia
st. st. 1908 r. przechowane będą na stacji Łódź-F. w ciągu
4-ch miesięcy od daty wymienionej, a następnie w razie nie
odebrania ulegną, na zasadzie §§ 40 i 90 Ust. Ogól. Dr. Żel.
Ros. sprzedaży przez publiczną licytację:

A. Bagaż ze stacji: Bielsk № 609, Miechów № 174,
Petersburg № 3088 i № 2786, Bałystok № 6807, Rogów
№ 977, Kielce № 1926, Ostrowiec № 617, Moskwa № 4583
i 2837.

B. Rzeczy znalezione w obrębie st. Kuluszki; Koszyk,
suknia, kaftan, koszula, walizka, stare rękawiczki, parasol,
pacierze żydowskie. 4-3-1

AGATOL St. GÓRSKIEGO
nagrodzony medalami, znany pro-
szek, Eliksir 30 i 50 k. i pasta 20 k.
doczyszczania zębów i konserwo-
wana **dziaseł**. Przy stałym uży-
ciu AGATOLU zęby są białe i zdro-
we, jama ustna pod wpływem aromatycznych i przeciwdrobnoustrojowych
ścisła staje się świeżą i bardzo przyjemną. AGATOL zalecany przez poważ-
ne dentystyczne. Sprzedaw wszędzie. Cena 20 i 35 kop. 1908 30 26

Stanisław Hertzberg otworzył kancelaryę
przy ul.
Św. Andrzeja Nr. 16.
adwokat i obrońca konsystorski
Przyjmuje od 5-8 po poł.
2597-6-3

№ 1386. **Obwieszczenie.**
DYREKCJA

Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

W zastosowaniu się do § 22 Ustawy, podaje do po-
wszechnej wiadomości, iż zażądane zostały pożyczki na nie-
rukoności:

1) pod № 270kk przy ul. Zielonej, przez Moszka-Da-
wida i Zysię małżonków Kałuszner, dodatkowa Rub.
20,000;

2) pod № 522 przy ul. Piotrkowskiej, przez Kazimierza
Olszowskiego, dodatkowa Rub. 22,700;

3) pod № 1398c przy ul. Dzielnej, przez Wilhelma
Brenera, dodatkowa Rub. 5,000;

Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu zażądanych po-
życzek stowarzyszeni zechcą przedstawić Dyrekcji w prze-
ciągu dni 14 od daty wydrukowania niniejszego obwiesz-
czenia.

Łódź, dnia 2 stycznia 1909 r.

16 1

ZAWIADOMIENIE.

Z dniem 1-ym stycznia 1909 roku p. **Stanisław
Goszczyński** przestaje pracować jako dzierżawca w sek-
cji odpadków **Komitetu Przeciwwęzbraczego**.
Sekcja prowadzoną będzie na ryzyko Komitetu.

12-3-0

Zarząd.

Postatyna Faliere

przyjemny pokarm najodpo-
wiedniejszy dla dzieci od 6
miesięcy do 10 lat, zwłaszcza
w czasie odłączania od piersi
w okresie rośnięcia. Ula-
twia ząbkowanie i zapewnia
prawidłowy rozwój kości.
Sprzedaw w składach apte-
cznych i aptekach.
Ostrzegamy przed
naśladowidłami.

1197 109

Specjalista chorób skórnych weneryczn. i niemocy płciowej Dr. St. LEWKOWICZ

Zachodnia 33 (obok Lombar. aka.)
Przyjmuje od 9-1 i od 6-8, dla
pań od 5-6. W niedziele tylko
od 9-3 po poł. 114r
Badanie krwi przy syphilisie.

Dr. M. Papierny

Akuszerya i choroby kobiece,
b. ordynator warsz. kliniki akusz.
Przyjmuje do 10 r. i od 4 1/2-6 1/2
po poł. Południowa 23. 2114d

Dr. I. Silberstrom

ul. BENEDYKTA 7 (róg Promenady).
Chor. weneryczne i moczopłciowe,
skóry i włosów. Radykalne usuwanie
zbytecznych włosów.
Przyjmuje od 8-1-ej rano i od 4-5
wiecz., panie od 4-5. 124

Dr. Zofia Garlicka

Chor. kobiece, Akuszerya
mieszka obecnie
PIOTRKOWSKA 192.
Telefon 106.
Od 4-6 po poł. 1997r

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY WŁOSÓW. SKORNE WE-
NERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE.
Przyjmuje od godz. 8-1 r. i od 6-8 w.,
panie od 5-6 po poł., w niedziele od 9-1
rano i od 3-6 po poł. 1420-r
Ul. Południowa № 2.

Dr. S. KANTOR

Choroby skórne, weneryczne
i moczopłciowe. Krótka № 4.
Przyjmuje od 8-2 r. i od 6-9
wiecz., panie od 5-6. 1816

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, wener.,
choroby dróg moczowych.
Przym. od 8-1 rano i od 5-8 w.,
dla dam od 4-5. W niedziele i
święta tylko do 1 rano 746-r

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne.
Nawrot 2.
Przyjmuje od 8-10 1/2, i od 6-8
po poł., panie od 5-6. W nie-
dziele i święta od 8-1 r. 637r

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne
Andrzeja 13.
Przyjmuje od 9-10 rano i od
4-8 wieczorem. W niedziele i
święta od g 10-1 po poł 507-d

Dr. Franciszek KOZIOLKIEWICZ

mieszka
Piotrkowska 103
Choroby wewnętrzne, dzieci i ko-
biece. Przyjmuje od 8 do 11 r.
od 2 1/2-4 pp. i od 7 1/2-9 w. 1426r

Dr. H. Sadkowski

asystent C. W. Uniwersytetu
przyjmuje z chorobami wewnętr-
nymi (spec. żołądka i kiszki).
Dzielnia № 3.
od 5 do 7-ej 2156-r

Ostediłem się w tutejszym mieście jako
specjalista chorób skórnych, weneryc-
nych, pociowych i chorób włosów. Przy-
jmuje codziennie od 8 do 1 w południe
i od 4 do 8 po poł., w niedziele od 8-9
do 1-1-ej rano i od 4 do 6-1-ej po południu.
Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,

ul. ŚREDNIA 78 5. 149r

Dr. R. Skibiński

Piotrkowska 57
powrót 2820 51

Dr. med. W. Kotzin

ul. PIOTRKOWSKA 71
Choroby serca i płuc,
przyjmuje analizy płucociny, mo-
czu, krwi, wydzielin ropnych itd
Od g. 9 1/2-10 1/2 i od 4-6. 541r

Dr. Ignatiew

Specjalista chorób
uszu, nosa i gardła
ulica Konstantynowska № 11 m. 5.
Przyjmuje od 5 do 8 po poł.
W niedziele od g. 10 rano do
1-1-ej po poł. 149r

Dr. S. SZMITKIND

Środnia № 2
Choroby skórne, wene-
ryczne i moczopłciowe
Leczenie elektryczną i masażem
Przyjmuje od g. 8-11 rano.
od 5-8 1/2 wiecz. 469-r

Dr. Edward Mittelstaedt

mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 07
przyj. od 8-9 1/2 r. i od 5-6 1/2, pp
Choroby wewnętrzne i nerwowe.
1429-1

Pracownia Gonetów

dawniej Mikołajewska 53
NATALI KĘDZIERSKIEJ
przyjmuje obywateli i reperacje.
1575 Piotrkowska 115 m. 6.

Uczeń profesora Berendta

udziela lekcji na mandolinie, spe-
cjalność skrzypce. Zawadzka 18.
stróż wskaza. Zostać można od
9-11 r. i 7-9 wiecz. 2573 3-1

Północny Bazar WYROBÓW Rogowych

tylko jeszcze kilka dni będzie w Łodzi
ul. Piotrkowskiej 44
Sprzedaż rzeczy oryginalnych rogowych i z kości
słonowej, a mianowicie: portycygara, laski, przybory piś-
mienne, lichtarze, wieszadła do ręczników, noże do krajania
papieru, owoców, masła i cytryn, łyżki do sałaty, śmietany,
kompotu, marynat, musztardy i jaj, widelce do solenia, cytryn,
sitka do zaparzenia herbaty, kawy, kaszy i maki, grzebienia
rogowe i z kości słoniowej. Rzeczy z drzewa b. zębów go
i orzechowego. Zabawki dziecięce i gry. Hafty lniane —
wyrób ręczny. — Towar z pierwszej ręki.
Ceny bardzo przystępne — stałe.
Z poważaniem A. PARANISZEW.
2606-3

Biblioteka Stebelskich

Ul. CEGIELNIANA № 69 (róg Widzewskiej)
lokal „DOMU LUDOWEGO“
otwarta w dni powszednie od g. 6-8 w., w niedziele i święta
od godz. 12-3 po poł. Opłata za wypożyczenie książek
5 kop. miesięcznie; dla członków „Domu Ludowego“ i „Arfy“ —
bezpłatnie. 1844

Zarząd Pabianickich 7-klasowych męskiej i żeńskiej Szkół Handlowych

niniejszem zawiadamia, że egzaminy noworoczne dla nowo
wstępujących do wszystkich klas szkoły odbywać się będą
w dniu 11 stycznia 1909 r. Podania na imię Dyrektora
przyjmuje kancelarya szkół.
1909-94